

Yttrande i Mål P 15357-21

Grönsläotts intresseförening

Grönsläotts intresseförening har beretts möjlighet till yttrande angående detaljplan för fastigheten Stiby 28:1 m.fl. i Sölvesborgs kommun.

Detaljplanen har upphävts av Mark- och miljödomstolen mot bakgrund av föreliggande höga naturvärden. I sitt överklagande har Sölvesborgs kommun framför allt relaterat till den under 2018-19 utförda inventeringen av fladdermusfaunan, och de förtydliganden som nu gjorts av inventeraren. Intresseföreningens har uppdragit åt *Naturvårdskonsult Gerell* att granska den genomförda inventeringen och lämna synpunkter på effekter av eventuell exploatering av området. Som framgår av bifogat yttrande har företaget hög kompetens inom området.

Sammanfattningsvis anser Gerell att använd inventeringsmetodik inte följt praxis, vilket inte möjliggör fullständig kartläggning av arter. Vidare anses kartläggningen av yngelplatser undermålig. Det skall noteras att stenmurar utnyttjas av fladdermusfaunan. Gerell anger att det största hotet mot fladdermusfaunan är den fragmentering som byggnation av området skulle utgöra.

Till skillnad mot den av kommunen anlitate personen anser våra experter att bebyggelse skulle innebära ett hot mot fladdermuspopulationen genom fragmentering och ljusföroreningar. Bebyggelsen skulle dessutom utgöra en barriär mellan två värdekärnor, nyckelbiotoper respektive Stiby backar (Natura 2000 område), båda av betydelse för fladdermusfaunan.

Mot bakgrund av Gerells yttrande angående genomförda inventeringar anser Grönsläotts intresseförening att utförd inventering med därpå följande slutsatser måste underkännas. Vidare vill vi påpeka det förhållande att Länsstyrelsen i Blekinge län givit dispens för rivning av stenmurar, vilket också är ett intrång i fladdermusfaunans livsrum.

Vår uppfattning är således att byggnationen raserar naturvärden i sådan grad att den inte bör tillåtas genomförd.

Hällevik den 8 april 2022

Ronny Anderberg, ordförande i Grönsläotts intresseförening

ronny.anderberg@telia.com

0706554133

Bifogas: Yttrande över genomförda inventeringar av fladdermusfaunan inom Vassabacksområdet, Sölvesborgs kommun. (Naturvårdskonsult Gerell genom docent Rune Gerell)

Yttrande över genomförda inventeringar av fladdermusfaunan inom Vassabacksområdet, Sölvesborgs kommun.

Uppdrag

På uppdrag av Grönslättis intresseförening (kontaktperson Lars Norgren) vill vi lämna synpunkter på gjorda inventeringar av fladdermusfaunan inom Vassabacksområdet, Sölvesborgs kommun. Vi lämnar även våra synpunkter på vilka effekter en eventuell exploatering skulle innebära för den lokala fladdermusfaunan.

Vi har inventerat fladdermöss i drygt 40 år och har bakgrund som forskare vid Lunds Universitet, med inriktning fladdermusekologi. Vi har även mångårig erfarenhet av fladdermusundersökningar, inventeringar och miljökonsekvensutredningar, inom ramen för vårt konsultföretag. Vi är även engagerade som experter i den Nationella valideringsgruppen för fladdermöss vid Artdatabanken.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Sölvesborgs kommun (kommunen) beslutade den 22 mars 2021 att anta detaljplan för fastigheten Stiby 28:1 m.fl. (Vassabacksområdet) i Sölvesborgs kommun (se fig. nedan). Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för ny bostadsbebyggelse, samt medföljande infrastruktur, och en utbyggnad av Stibyvägen.

Använd Inventeringsmetodik

Första inventeringen av fladdermöss genomfördes under perioden 15 maj-8 september 2018 och omfattade 8 besök, en andra gjordes under perioden 28 augusti- 8 september 2019 då området besöktes 4 gånger. Inventeringarna har utförts med hjälp av en handburen ultraljudsdetektor. Hur området har inventerats framgår inte av någon av rapporterna men vi utgår från att inventeraren har strövat inom inventeringsområdet. Området har också undersökts med avseende på potentiella bohål passande för fladdermöss. Totalt har 55 timmar lagts ned på inventeringen. Hur dessa timmar disponerats framgår inte av rapporterna.

Synpunkter på använd inventeringsmetodik

Idag använder man vanligtvis ultraljudsdetektorer med kontinuerlig registrering vid inventering av fladdermöss. "Autoboxarna" är i drift från skymning till gryning, dvs under fladdermössens hela aktivitetsperiod. Avgörande för ett bra resultat är att man placerar autoboxarna i noga utvalda biotoper. Manuella ultraljudsdetektorer använder man som ett komplement till

autoboxarna, i första hand för att försöka säkerställa artbestämningen av svårbestämbara arter då observationer av utseende och jaktbeteende kan vara till hjälp... Detta arbetssätt har blivit praxis inom ramen för ”Undersökningstyp Fladdermöss – Artkartering, version 1:2, 2021-04-14, (Naturvårdsverket 2021). Främsta anledningen är att denna metod ökar möjligheterna att registrera samtliga förekommande arter inom inventeringsområdet. Många fladdermusarter är svåra att artbestämma enbart med hjälp av jaktlätena och 13 av de 19 arterna i landet kräver därför en kvalitetssäkring genom verifiering av experter.

Nackdelen med enbart en manuell inventering är risken att man missar en art på grund av att man rör sig under större delen av inventeringstiden och att man ofta utesluter den senare delen av natten. Det framgår inte av rapporterna vilka tider på dygnet inventeringen har utförts.

Resultat från autoboxar visar ofta att mindre vanligt förekommande arter registreras först på efternatten på grund av konkurrens från vanligt förekommande arter. Det är därför viktigt att man även täcker den delen av natten.

Med hänsyn till inventeringsområdets potential att hysa fladdermöss skulle man behöva placera ut minst 6 autoboxar för att få en tillfredsställande täckning av området, under yngelperioden (1 juni-10 augusti). Närheten till naturreservatet och Natura 2000-området Stiby backar sam de av Skogsstyrelsen utpekade nyckelbiotoperna aktualiserar även behovet av en inventering av fladdermusfaunan i detta område.

Synpunkter på dragna slutsatser när det gäller effekterna på fladdermusfaunan

Inventeraren drar slutsatsen att det inte finns några lämpliga yngelplatser inom det aktuella området. Av erfarenhet vet vi att det är både tidskrävande och mycket svårt att hitta trädhåligheter. Viktigt att påpeka är därför att det är långt fler strukturer än just håligheterna i träden som utnyttjas av fladdermöss. Element i landskapet, vars betydelse för fladdermöss inte tidigare uppmärksammas, är stenmurar. I det här området finns stenmurar som kan utnyttjas både som dagtillhåll, yngelplatser och för övervintring.

De största hoten mot fladdermusfaunans bevarandestatus såväl på lokal som på nationell nivå är biotopförstöring, fragmentering, ljusföroreningar och en minskad tillgång på insekter. Den planerade exploateringen är ett exempel på fragmentering av ett idag sammanhållet landskapsavsnitt. Villabebyggelsen kommer att bli en barriär mellan värdekärnor i söder (nyckelbiotoper) och Natura 2000-området Stiby backar i norr. Båda områdena av stor betydelse för fladdermusfaunan, som idag är ”sammanlänkade” av det aktuella skogsområdet.

Villabebyggelsen skulle även öka mängden ljusföroreningar i området vilket är negativt för såväl insekter som fladdermöss. En trolig orsak till populationsnedgången hos brunlångöra är just ljusföroreningar och fragmentering av mörka områden.

Vi vill också påpeka att den nämnda kanalen genom skogen kommer att medföra en minskad motståndskraft mot torka vilket långsiktigt kommer att påverka insektsfaunan och därmed indirekt fladdermössen i området.

Inventeraren framhåller villaträdgårdarnas betydelse som jaktområden för fladdermössen men vi vill tydliggöra att de utnyttjas framförallt av vanligt förekommande arter som dvärgpipistrell och nordfladdermus. Anlagda våtmarker gynnar oftast de redan vanligt förekommande arterna och missgynnar de mer konkurrenskänsliga.

Kompensationsåtgärder i all ära, men att utnyttja dessa får inte bli slentrianmässigt och därmed bidra till fortsatt fragmentering av landskapet och därmed inverka negativt på dess ekologiska funktioner.

Område (rött) som inventerades 2019.

Område (blått) som inventerades 2018. Har redan godkänd detaljplan.

Nu aktuellt planområde markerat med svart linje.

Område (grönt) som inventerades 2018 och de delar som är inom detaljplaneområdet inventerades även 2019.

Tågatorp den 27 mars 2022

Naturvårdskonsult Gerell
Docent Rune Gerell